

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III/ 0 1 5 9 5 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 JÚL 18.		
Érkezés módja		
@		EGYÉB:
Melléklet:		Kezelőiroda:
1		10
		lu

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 113.K.703.704/2022/16.
A felperes: Budapest Főváros Önkormányzata
A felperesek képviselője: [REDACTED]
Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
Az alperes képviselője: [REDACTED]
Az I. rendű alperesi érdekelt: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
Az II. rendű alperesi érdekelt: Magyar Állam
Az alperesi érdekelték képviselője: [REDACTED]
A per tárgya: ingatlan-nyilvántartási ügyben hozott 382707/1/2022. ügyirat-számú határozat megtámadása iránti per

V é g z é s

A bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a szerint az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi.

A bíróság indítványozza, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti hatáskörében eljárva állapítsa meg, hogy a jelen perben alkalmazandó Magyarország 2023. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2022. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 248-249. §-a az Alaptörvénybe ütközik, azokat semmisítse meg, továbbá e jogszabályi rendelkezések jelen ügyben való alkalmazhatóságát zárja ki.

A végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az alperes a 2022. augusztus 9. napján kelt 382707/1/2022. számú határozatában (a továbbiakban: határozat) a Budapest V. kerület belterület 24432, 24454, 24499, 24775 helyrajzi szám alatti, felperes tulajdonában lévő ingatlanok vonatkozásában – többek között – a felperes tulajdonjogának törlése mellett a II. rendű alperesi érdekelt tulajdonjogát, továbbá az I. rendű alperesi érdekelt tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetként bejegyezte az ingatlan-nyilvántartásba, hivatkozva jogcímként a – 2022. július 27. napjától hatályos – Tv. 248. § (1) bekezdésében foglaltakra.
- [2] A felperes a határozattal szemben keresetlevelet nyújtott be, amelyben kérte az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárás felfüggesztését és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését a per alapjául szolgáló Tv. 248. és 249. § Alaptörvény-ellenességének megállapítása érdekében.
- [3] A bíróság a 2023. június 7. napján kelt, tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt 15-II. számú végzésében a peres eljárást felfüggesztette az Alkotmánybíróságnak a jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének megállapítására irányuló eljárásának befejezéséig.
- [4] A bíróság álláspontja szerint a Tv. 248-249. § egésze sérti Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdésében tételezett jogállamiság elvéből fakadó kellő felkészülési idő követelményét, sérti a felperes tulajdonhoz való jogát [Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdés], továbbá az Alaptörvény

32. cikk (1) bekezdés e) pontjában meghatározott, önkormányzati tulajdon tekintetében gyakorolható, tulajdonost megillető jogok hatáskört, utóbbi kettőhöz kapcsolódóan pedig az Alaptörvény 38. cikk (1) és (3) bekezdéseit.

- [5] A Tv. 248. § (1) bekezdése szerint az Országgyűlés a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 14. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezik, hogy a Budapest Főváros Önkormányzata tulajdonában álló, az ingatlan-nyilvántartás szerinti, Budapest V. kerület belterület 24432 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan1), 24775 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan2) és a 24499 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan3), a 24454 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan4) (a továbbiakban együttesen: ingatlanok)
- a) az ingatlan1 és ingatlan2, mint a kikapcsolódás lehetőségét biztosító közösségi terek fenntartása, továbbfejlesztése, valamint törvényben meghatározott egyéb közfeladatok ellátása érdekében,
  - b) az ingatlan3 és ingatlan4 Budapest belvárosának gyalogos-turisztikai zónájába integrálása, a kikapcsolódás lehetőségét biztosító új közösségi tér megteremtése, a zöldfelület fejlesztése és mindezek fenntartása révén a belvárosi lakosság életminőségének javítása, valamint törvényben meghatározott egyéb közfeladatok ellátása érdekében,
  - c) az ingatlan1-hez és az ingatlan2-höz közvetlenül kapcsolódó, csatlakozó területekkel, utcákkal, valamint az azok részét képező zöldfelületekkel egységes és hatékony üzemeltetése, kezelése, továbbfejlesztése, továbbá a csatlakozó utcákkal egységes szabályok és egységes koncepció szerint megvalósuló közterület használati, engedélyeztetési, valamint ellenőrzési rendszer kialakítása és működtetése céljából,
  - d) az ingatlan3 és ingatlan4 Budapest belvárosához tartozó területekkel, utcákkal, valamint az azok részét képező zöldfelületekkel egységes fejlesztése, majd a hatékony és egységes üzemeltetése, kezelése, továbbá az egységes szabályok és egységes koncepció szerint megvalósuló közterület használati, engedélyeztetési, valamint ellenőrzési rendszer kialakítása és működtetése céljából
- e törvény erejénél fogva 2022. augusztus elsejével, egyenesen az állam tulajdonába kerülnek.
- [6] A Tv. 248. § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdésben rögzített feladatok e törvény alkalmazásában állami feladatnak minősülnek.
- [7] A Tv. 248. § (3) bekezdése értelmében az ingatlanokhoz kapcsolódó közfeladatok ellátása részeként az ingatlanok (1) bekezdés szerinti üzemeltetését, kezelését, közterület használati, engedélyeztetési, valamint ellenőrzési rendszerének kialakítását és működtetését, az ingatlanok fenntartását és továbbfejlesztését az állam - az ingatlanok 99 évre szóló ingyenes vagyonkezelésbe adása mellett - a Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata (a továbbiakban: Vagyonkezelő) útján látja el. E törvény alapján a Vagyonkezelőt vagyonkezelői jog illeti meg az ingatlanokon, amely az állam tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg lép hatályba. A Vagyonkezelő vagyonkezelői joga tekintetében vagyonkezelési szerződés megkötése nem szükséges.
- [8] A Tv. 248. § (4) bekezdése rögzíti, hogy az ingatlanügyi hatóság a Vagyonkezelő (3) bekezdés szerinti vagyonkezelői jogát a Vagyonkezelő kérelmére e törvény alapján jegyzi be az ingatlan-nyilvántartásba. Az ingatlanügyi hatóság eljárása díjmentes, arra a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:167. §-át nem kell alkalmazni.
- [9] A Tv. 248. § (5) bekezdése alapján a tulajdonosváltáskor érvényes, ingatlanokat érintő Budapest Főváros Önkormányzata hatósági határozatba vagy hatósági szerződésbe foglalt közterület-használati hozzájárulása - e törvény erejénél fogva - azon a napon, amikor a Vagyonkezelő hatósági határozatba vagy hatósági szerződésbe foglalt közterület-használati hozzájárulását a jogosult megszerezte, ennek

hiányában az állam tulajdonjoga bejegyzésének napját követő 60. napon megszűnik. A tulajdonosváltáskor érvényes, ingatlanokat érintő egyéb használati, bérleti szerződések a vagyonkezelésbe kerülést követő 60 napon belül e törvény erejénél fogva megszűnnek, kivéve, ha ezen időtartam lejártá előtt a Vagyonkezelő akként nyilatkozik, hogy a szerződésben Budapest Főváros Önkormányzata helyébe lép.

- [10] A Tv. 248. § (6) bekezdése szerint a Vagyonkezelő vagyonkezelői jogának gyakorlása - ideértve az ingatlanok birtoklását, használatát, hasznosítását is - közfeladatellátásnak minősül, és az ebből származó bevételeit a (3) bekezdés szerinti, valamint törvényben meghatározott egyéb közfeladatai ellátására fordíthatja.
- [11] A Tv. 248. § (7) bekezdése alapján az állam tulajdonjog szerzése Budapest Főváros Önkormányzata felé a feladat- és hatáskörbeli változással kapcsolatos anyagi kiadások megtakarítása formájában elmentételezett.
- [12] A Tv. 248. § (8) bekezdése értelmében az ingatlanok tekintetében e törvény hatálybalépésének napjától az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság útján gyakorolja az államot megillető tulajdonosi jogokat és teljesíti a kötelezettségeket.
- [13] A Tv. 249. § (1) bekezdése szerint az állam, a 248. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, ingatlan³-at és ingatlan⁴-et érintő értéknövelő beruházást a Vagyonkezelő útján, az állam által erre a célra külön nevesített támogatása biztosítása mellett valósítja meg.
- [14] A Tv. 249. § (2) bekezdése alapján a Vagyonkezelő által - a 248. § (1) bekezdése szerint - az ingatlanokon eszközölt értékfenntartó vagy értéknövelő beruházás megvalósításával összefüggésben - az (1) bekezdésben foglaltak kivételével - az államnak vagy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaságnak megtérítési kötelezettsége nem keletkezik.
- [15] A Tv. 249. § (3) bekezdése értelmében a Vagyonkezelő által - a 248. § (1) bekezdése szerint - az ingatlanokon eszközölt értékfenntartó vagy értéknövelő beruházás megvalósításával összefüggésben - ideértve a megvalósításhoz kapcsolódó hatósági eljárásokat is - az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság előzetes tulajdonosi jóváhagyását, engedélyét megadottnak kell tekinteni.
- [16] A Tv. 248-249. §-hoz fűzött indokolása szerint a rendelkezés célja három budapesti közteret, a Podmaniczky Frigyes teret, a Vörösmarty teret és a Széchenyi István teret (és a csatlakozó József Attila utcát) érintően a jelenleg Budapest Főváros Önkormányzatát terhelő üzemeltetési, kezelési, fenntartási és fejlesztési, valamint ellenőrzési közfeladatok és hatáskörök átadása a Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata részére.
A közfeladatok és hatáskörök ellátása megváltozásával a három téren, a terekkel közvetlenül kapcsolódó V. kerületi tulajdonú csatlakozó, illetve a Budapest belvárosához tartozó területekkel, utcákkal, valamint az azok részét képező zöldfelületekkel az egységes üzemeltetés, kezelés, az egységes szabályok szerinti közterület használat, engedélyeztetés, az azonos elvek mentén működő közterület-felügyeleti ellenőrzési rendszer kialakításának és működtetésének, valamint az ingatlanok vagyonkezelésbe kerülésekor fennálló infrastrukturális állapotának fenntartásának, továbbfejlesztésének jelenleginél hatékonyabb lehetősége teremthető meg, ezzel egy időben a Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata többlet közfeladatai ellátásához szükséges vagyoni támogatásra vonatkozó kérdését - a Széchenyi István tér (és a csatlakozó József Attila utca) Budapest belvárosának gyalogos-turisztikai zónájába integrálása, a kikapcsolódás lehetőségét biztosító új közösségi tér megteremtése, és ennek részeként a zöldfelület egyszerű fejlesztése kivételével - is rendezve.

Az önkormányzatok nemzeti vagyon részét képező tulajdona köztulajdon, mint ilyen, közcélokat szolgál.

Az ingatlan-nyilvántartás szerinti, Budapest V. kerület belterület 24432, 24775, 24499 és 24454 helyrajzi számú ingatlanok magyar állam részére történő tulajdonba adása, majd a vagyontörvény vonatkozó előírásai szerint Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata vagyongazdálkodásba átadására a közfeladat-ellátásra tekintettel került sor, amely közfeladat a kikapcsolódás lehetőségét biztosító közösségi terek fenntartása, továbbfejlesztése.

Ennek részeként az ingatlanok, az ingatlanokhoz közvetlenül kapcsolódó, V. kerületi önkormányzat tulajdonában álló csatlakozó, illetve a Budapest belvárosához tartozó területekkel, utcákkal, valamint az azok részét képező zöldfelületekkel egységes üzemeltetését, kezelését, továbbá az egységes szabályok szerint megvalósuló közterület használati, engedélyeztetési, valamint ellenőrzési rendszer kialakítását és működtetését, az ingatlanok vagyongazdálkodásba kerülésekor fennálló infrastrukturális állapotának fenntartását, továbbfejlesztését a jövőben az V. kerületi önkormányzat látja el.

A vagyongazdálkodási jog átruházását és bejegyzését szabályozó rendelkezések:

Rendelkezés arról, hogy Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata vagyongazdálkodási jogának gyakorlása - ideértve az ingatlanok birtoklását, használatát, hasznosítását is - közfeladatellátásnak minősül, és az ebből származó bevételeit törvényben meghatározott közfeladatai ellátására fordíthatja.

Rendelkezés arról, hogy Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata az 24499 és 24454 helyrajzi számú ingatlant érintő értéknövelő beruházást az állam által erre a célra külön nevesített támogatása biztosítása mellett valósítja meg.

Rendelkezés arról, hogy Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata által az ingatlanokon eszközölt értékfenntartó vagy értéknövelő beruházás megvalósításával összefüggésben az államnak vagy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaságnak megtérítési kötelezettsége nem keletkezik.

Rendelkezés arról, hogy Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata által az ingatlanokon eszközölt értékfenntartó vagy értéknövelő beruházás megvalósításával összefüggésben - ideértve a megvalósításhoz kapcsolódó hatósági eljárásokat is - az állam és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság tulajdonosi jóváhagyását, engedélyét megadottnak kell tekinteni.

A szabályozás szerint továbbá rendelkezik a Budapest Főváros Önkormányzata hatósági határozatba vagy hatósági szerződésbe foglalt közterület-használati hozzájárulása megszűnésének, valamint minden más, a tulajdonosváltáskor érvényes, ingatlanokat érintő egyéb használati, bérleti szerződés megszűnésének körülményeiről is.

- [17] Az alperes a határozatát a Tv. 248. § (1) bekezdésére alapítottan hozta meg. A Tv. 248. § további bekezdései és a 249. §-ban foglaltak lényegében a 248. § (1) bekezdésének végrehajtását szolgálják, így szükségszerűen oszthatják annak jogi sorsát.
- [18] Az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdése szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.
- [19] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése kapcsán a Tv. Alaptörvénybe ütközése abban áll, hogy a jogállamiság elvéből fakadó kellő felkészülési idő nem volt biztosított felperes részére.
- [20] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.
- [21] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata értelmében a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő megállapítása és biztosítása a jogalkotó felelősséggel terhelt mérlegelésének és döntésének a függvénye. Annak elbírálása, hogy valamely konkrét jogszabály esetében mennyi idő szükséges a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez, gazdaságpolitikai, szervezési, műszaki

és egyéb szempontok figyelembevételét szükségessé tevő mérlegelési kérdés, vagyis nem alkotmányjogi probléma [3209/2015 (XI. 10.) AB határozat, 3002/2019. (I. 7.) AB határozat, 32/2015. (XI.19.) AB határozat]. A kellő felkészülési idő követelményének való megfelelés vizsgálata minden esetben az adott körülmények figyelembevételével történik. Alaptörvény-ellenesség megállapításának pedig akkor van helye, ha az előbbiekre tekintettel a felkészülési idő oly mértékben rövid, hogy az új szabályozáshoz való alkalmazkodás rendkívüli nehézségekkel járna, lehetetlen, vagy felkészülési idő egyáltalán nincs biztosítva. Ennek megfelelően a jogszabály hatálybalépési időpontjának meghatározásakor tekintettel kell lenni arra, hogy kellő idő maradjon a jogszabály szövegének megszerzésére és áttanulmányozására, a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez, míg a jogszabállyal érintett személyek és szervek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire, illetve az önkéntes jogkövetés személyi és tárgyi feltételeiről való gondoskodáshoz.

- [22] A Tv. 2022. július 27. napján akként lépett hatályba, hogy az állami tulajdonszerzés időpontjának 2022. augusztus 1. napja került meghatározásra. A kihirdetés napjával együtt a felperesnek és Belváros-Lipótváros Önkormányzatának is összesen öt nap (három munkanap) állt rendelkezésre a jogszabály szövegének megismerésére, annak eldöntésére, hogy miként alkalmazkodik a jogszabály rendelkezéseire, az önkéntes jogkövetés személyi és tárgyi feltételeiről való gondoskodáshoz.
- [23] 2022. július 29. (péntek) napi keltezéssel a felperes adatkérő levelet kapott Belváros-Lipótváros Önkormányzata jegyzőjétől, amelyben a törvényben megjelölt vagyongazdálkodási feladatok elláthatósága érdekében az ingatlanok birtoklásához, használatához, hasznosításához kapcsolódó valamennyi okirat, szerződés, határozat, engedély, közterület-használati hozzájárulás megküldését kérte. A felperes válaszelevelében tájékoztatta Belváros-Lipótváros Önkormányzata jegyzőjét, hogy a válasz megküldéséig (amelyre augusztus 12-én került sor) a felperes látja el a területeket érintő közfeladatokat, amellyel összefüggésben 2022. évre is korábban közszolgáltatási szerződések kerültek megkötésre a közterület-tisztántartási, zöldfelület-fenntartási, közvilágítási és közútkezelői közfeladat ellátása céljából.
- [24] A felperes rendelkezésére álló öt nap felkészülési idő arra sem volt elég, hogy a volt tulajdonos és a közfeladatokat újonnan ellátó Belváros-Lipótváros Önkormányzata számára egyértelműen rögzítésre kerüljenek, hogy felperes milyen módon látja (látja) el a közfeladatokat a területeken, és hogy a jövőre nézve Belváros-Lipótvárosnak milyen elképzelései vannak a közfeladatok ellátása kapcsán. Az öt naptári napos felkészülési idő ebből kifolyólag azt végképp nem tette lehetővé, hogy a felek a fennálló jogviszonyokat rendezzék, a régi szerződések felbontása, az új szerződések pedig megkötésre kerüljenek. A tulajdonosváltás által számos napi kezelési és fenntartási kérdés is felmerül, amelyeket a Tv. nem rendez. A Tv. nem rendelkezett felperes által augusztus 1-jét követően ellátott közfeladatok költségeinek megtérítéséről vagy más kompenzációról sem.
- [25] Az Alaptörvény XIII. cikk (1)-(2) bekezdése és a 32. cikk (1) bekezdés e) pontja kapcsán a Tv. alaptörvény-ellenessége abban áll, hogy a Tv. alapján a felperes tulajdonhoz való joga sérült, mivel a tulajdonjog elvonás nem felel meg sem a közérdeklőség, sem az arányosság követelményének, továbbá indokolatlan hatáskör-elvonást valósított meg.
- [26] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. A (2) bekezdése rögzíti, hogy tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

- [27] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat.
- [28] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata [34/2015. (XII. 9.), 8/2021. (III.2.), 3311/2019. (XI.21.), 25/2021. (VIII.11.), 23/2017. (X.10.) AB határozatok] értelmében a közhatalmat gyakorló helyi önkormányzatot is megilleti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog. Ugyanakkor, amint az az Alkotmánybíróság gyakorlatában is megjelenik, az önkormányzati tulajdont kötöttségek jellemzik. Az állam és az önkormányzat viszonyában az önkormányzat vagyona (és általában a nemzeti vagyon) vonatkozásában a feladathoz kötöttség is érvényesül, ami a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti általános tulajdonhoz való jog közérdekű korlátja. A korlátozás azonban csak anynyiban érvényesíthető, amennyiben az adott önkormányzati vagyontárgy döntően és közvetlenül a megjelölt feladat- és hatáskör ellátását szolgálta. A tulajdonkorlátozás alkotmányossága a közérde- kűségi-arányossági teszt alkalmazásával vizsgálható.
- [29] Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a közérdekűség mércéje, hogy az az elfogadható közérdeknek feleljen meg. Elfogadható közérdeknek az minősül, amely a vizsgált esetben igazolja a korlátozás szükségességét. Az állam szabadságot élvez annak megítélésében, hogy mit kíván meg a közérdek. Ugyanakkor e tekintetben a törvényhozó értékelése mégsem teljesen szabad: a határ ott húzódik, ahol a közérdek érdekében történő fellépésnek nyilvánvalóan nincs észszerű alapja. A közérdekűség meg- ítéléséhez a mindenkori kormányzatnak kell azt bizonyítania, hogy a tervezett változtatások miért és mennyiben járulnak hozzá a közérdek érvényesítéséhez, az pedig, hogy valamely korábban önkor- mányzati feladat- és hatáskör állami feladattá válása mennyiben segíti elő az adott feladat- és hatáskör a korábbiaknál hatékonyabb ellátását, a mindenkori jogalkotó kompetenciájába tartozó kérdés. Ebből kifolyólag a jogalkotónak részletesen meg kell indokolnia, hogy a feladat- és hatáskör állami feladattá válása mennyiben hatékonyabb.
- [30] A Tv. 248-249. §-hoz fűzött indokolása az Alkotmánybíróság által megkövetelt részletes indokolást nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ingatlan tulajdonjog elvonással az eredetileg önkormányzati feladat- és hatáskör állami feladattá válása mennyiben hatékonyabb. A jogalkotó elmulasztotta a köz- érdekűség és kivételesség alátámasztását szolgáló követelmények teljesítését. A támadott törvényi rendelkezéshez kapcsolódó indokolás pedig nem ismert semmilyen, a feladatok átrendezését alátá- masztó, a jogszabály megalapozottságát bemutató tény vagy információt, az abban szereplő kijelen- téseket az indokolás semmilyen formában nem támasztja alá. Holott a Magyarország helyi önkor- mányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. §-a egyértelműen behatárolja a felperes feladat- és hatáskörét, melybe a Tv. 248. § (1) bekezdésben rögzített pontok beletartoznak, azok tipikus helyi közügyek.
- [31] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja kapcsán lényeges rámutatni, hogy a Tv. támadott szakaszaival a felperes tulajdonosi autonómiája sérült. Az Alaptörvény egyértelműen elismeri az ös- szállami érdektől elkülönülő helyi közügy és közhatalom létét. A helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részei. Ugyanakkor az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése értelmében az is egyértelmű, hogy a helyi önkormányzatok a központi állami szervekkel szemben relatív autonómiát élveznek. Az autonómia tartalmazza a törvények szabta keretek között az önálló szabályozás lehetősé- gét is. Mindamellet a hatalommegosztás klasszikus szereplőihöz képest a helyi önkormányzatok vertikális pozícióban vannak. Az önkormányzati autonómiát az Alaptörvény 32. cikkében garantált alkotmányosan védett hatáskörök/hatáskör csoportok töltik meg tartalommal. Ilyen védett hatáskör a tulajdonosi autonómia, amely az Alaptörvény tulajdonjogra, valamint ahhoz kapcsolódóan a nemzeti vagyonra vonatkozó rendelkezései keretei között élvez alkotmányos védelmet. Ezen hatáskörök kor- látozásának a mércéje az ún. kiüresítési mérce [8/2021. (III.2.) AB határozat].

- [32] A támadott jogszabályi rendelkezések a felperes tulajdonhoz való jogának olyan fokú sérelmével járnak, amely már átlép a jogalkotó számára biztosított autonómia-korlátozás keretein, és a fentiek szerint sérti a felperes Alaptörvényben garantált, az önkormányzati autonómia védett hatáskörcsoportjait, valamint tulajdonhoz való jogát.
- [33] Megjegyzendő, hogy a Tv. 248-249. §-hoz nem kapcsolódik nyilvános hatásvizsgálat, a jogalkotó a felperessel az érintett jogszabályi rendelkezéseket nem egyeztetette. Mindezzel sérültek a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18-19. §-ban foglalt rendelkezések is.
- [34] Az Alaptörvény 38. cikk (1) és (3) bekezdése kapcsán a felperes vonatkozásában sérült az értékarányosság követelménye.
- [35] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétel. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg. A (3) bekezdése értelmében nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevételével.
- [36] Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján (23/2017. (X.10.), 5/2021. (II.9.), 3209/2015. (XI.10.) AB határozatok) a tulajdonos számára tényleges, pénzben is kifejezhető hátrányt okozó jogszabályi előírások esetén a jogalkotó biztosítani köteles az értékgaranciát, vagyis a korlátozással arányos kártalanítást köteles előírni.
- [37] A Tv. 248. § (7) bekezdése hivatott biztosítani az értékgaranciát, azonban annak szövegezése túl általános, nem felel meg az irányadó követelményeknek. A tényleges arányosság alátámasztására a jogalkotó sem a kompenzáció jelen ügyben használt szempontrendszerét, sem a tényleges értékeket nem mutatja be. Az arányosság önkényes megállapítása sem formai értelemben, sem a tényleges tartalmában nem felel meg az alkotmányosság követelményeinek. A kompenzáció számításakor pusztán a várható kiadások elmaradásának figyelembe vétele nem merítheti ki az értékarányosság megalapozását. A jogalkotó nem vette számításba, hogy a felperesnek az érintett ingatlanokon fennálló tulajdonjoga vonatkozásában több jogcímből származó, rendszeres bevétele keletkezik, mint például a közterület-használati díjak, parkolási díjak. Szintén nem mérlegelte azt sem, hogy a tulajdonosi pozíció megszűnésével, de egyes, továbbra is a felperes feladatkörébe tartozó feladatok ellátásával összefüggésben új kiadások keletkeznek.
- [38] Önmagában tehát a közfeladat átcsoportosítása, illetve a továbbiakban annak el nem látása nem kompenzálja a felperest a kieső, eddig más közfeladatai ellátását is szolgáló bevételek miatt. Ebből kifolyólag a tulajdonjog-elvonás nem felel meg az Alaptörvény hivatkozott bekezdésében rögzített értékarányosság követelményének.
- [39] A fentiek alapján, mivel a Tv. hivatkozott rendelkezései [B] cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1)-(2) bekezdése, a 32. cikk (1) bekezdés e) pontja, 38. cikk (1) és (3) bekezdése] az Alaptörvény rendelkezéseit sértik, ekként ellentétesek az Alaptörvénnyel.

I n d í t v á n y o k

Az eljáró bírói tanács indítványozza, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Fővárosi Törvényszék előtt 113.K.703.704/2022. számon folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása

során olyan jogszabályt kell alkalmazni (Tv. 248-249. §), amely az Alaptörvénybe ütközik, azokat semmisítse meg, továbbá e jogszabályi rendelkezések jelen ügyben való alkalmazhatóságát zárja ki.

A végzés elleni jogorvoslat lehetőségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 32. § alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 128. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. július 6.

dr. Surányi Katalin ~~s.k.~~
a tanács elnöke

Petőné dr. Sipka Judit ~~s.k.~~
előadó bíró

dr. Opor-Nagy Mária ~~s.k.~~
bíró

A kiadmány hitelélül:

